

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma

TANGAZO LA SERIKALI Na. 165 la tarehe 13/06/2014

**SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA
(SURA YA 290)**

SHERIA NDOGO

Zimetungwa chini ya kifungu cha 6 (1) na 16 (1)

SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA DODOMA, ZA MWAKA 2014

**SEHEMU YA 1
UTANGULIZI**

- Jina 1. Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma za Mwaka 2014 na zitaanza kutumika baada kutangazwa kwenye Gazeti la Serikali.
- Matumizi 2. Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote lililo chini ya mamlaka ya Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma.
- Tafsiri 3. Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa pale itakapoelezwa vinginevyo:-
“Ada na Ushuru” maana yake ni malipo yanayolipwa kwa Halmashauri au wakala wake kwa ajili ya huduma, vibali au leseni mbalimbali zitolewazo na Halmashauri;
“Afisa Muidhiniwa” maana yake ni Afisa ye yeyote wa Halmashauri aliyeteuliwa kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi;
“Chomho cha Usafiri” maana yake ni chombo chochote kinachotumika kusafirisha abiria, bidhaa au mizigo kutoka sehemu moja kwenda nyingine;
“Halmashauri” maana yake ni Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma;
“Kibah” maana yake ni idhini au ruhusa ya maandishi inayotolewa na Halmashauri;
“Kituo cha Mabasi” maana yake ni eneo maalum lililotengwa na Halmashauri kwa madhumuni ya kupakia na kuteremsha abiria na mizigo ya Abiria;

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma

Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

- “Machinjio” maana yake ni sehemu iliyotengwa na Halmashauri kwa ajili ya kuchinjia wanyama na kuanika ngozi;
- “Madini ya ujenzi” maana yake ni Kokoto, Mawe, Changarawe, Mchanga, Chokaa, Marumaru, Kifusi, Udongo Mfinyanzi au chochote kinachochimbwa katika Mamlaka ya Halmashauri kwa shughuli za ujenzi;
- “Maegesho” maana yake sehemu yoyote iliyotengwa na Halmashauri kwa ajili ya kuegesha kwa muda chombo cha usafiri;
- “Mnada” maana yake ni sehemu iliyotengwa na Halmashauri kwa ajili ya kuendeshea shughuli za kuuza na kununua bidhaa;
- “Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma pamoja na Afisa ye yoyote wa umma atakayeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;
- “Masoko” maana yake ni sehemu yoyote iliyotengwa na Halmashauri kwa ajili ya kuuza na kununua bidhaa;
- “Usajili wa vyombo vya usafiri” maana yake ni utaratibu utakaowekwa na Halmashauri wa kuorodhesha idadi ya vyombo vya usafiri vinavyofanya biashara ndani ya Halmashauri;
- “Ushuru wa Madini ya Ujenzi” maana yake ni ushuru utakaotozwa kwa kibali cha uchimbaji wa Kokoto, Mawe, Changarawe, Mchanga, Chokaa, Marumaru, Kifusi, Udongo Mfinyanzi au chochote kinachochimbwa katika Mamlaka ya Halmashauri kwa shughuli za ujenzi;
- “Wakala” maana yake ni Mtu, Taasisi, Kampuni au asasi yoyote iliyoteuliwa kisheria na Halmashauri kukusanya mapato kwa niaba ya Halmashauri.

SEHEMU YA II

NAMNA YA KUKUSANYA ADA NA USHURU

4.—(1) Halmashauri itatoza Ada na ushuru mbalimbali kwa ajili ya vibali, leseni na huduma zitolewazo na Halmashauri kama inavyoonyeshwa katika Jedwali la kwanza la Sheria Ndogo hizi.

Ada na
Ushuru

(2) Ada na Ushuru utozwao chini ya Sheria Ndogo hizi utalipwa kabla ya huduma kutolewa.

(3) Huduma zitakazotozwa Ada na Ushuru katika Sheria Ndogo hizi ni:-

- i. ada ya kukodisha mali za Halmashauri;

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma

Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

- ii. ada ya Machinjio, Ukaguzi wa nyama na ushuru wa Bucha;
- iii. ushuru wa Mazao mchanganyiko;
- iv. ushuru wa Stendi, Maegesho na Usajili wa Vyombo vyatya Usafiri;
- v. ushuru wa Mazao ya Misitu;
- vi. ushuru wa Madini ya Ujenzi;
- vii. ada ya kuendesha shughuli za Utamaduni, burudani na michezo;
- viii. ada ya Matangazo ya biashara;
- ix. ada ya Upimaji wa ardhi na vibali vyatya ujenzi;
- x. ada na Ushuru wa kuzoa taka.

(4) Ada na Ushuru utatozwa na Halmashauri au Wakala utatolewa stakabadhi ya malipo.

Wajibu
wa kulipa
Ada na
Ushuru

5.—(1) Itakuwa ni wajibu wa kila mtu anayetakiwa kulipa Ada na Ushuru kuhakikisha kwanza analipa Ada na Ushuru kwa viwango vilivyoanishwa kwenye jedwali la Sheria ndogo hizi.

(2) Muda wa kukusanya utakuwa ni kuanzia saa kumi na mbili kamili asubuhi mpaka saa kumi na mbili jioni.

(3) Malipo ya Ada na Ushuru yatafanyika kila siku au kwa mwezi kulingana na makubaliano yatakayowekwa kati ya Halmashauri/Wakala na mlipa Ada na Ushuru.

(4) Malipo ya Ada na Ushuru yanayotozwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi yatalipwa kwa Halmashauri au Wakala wake na kutolewa stakabadhi kama kielelezo cha malipo yaliyofanyika.

Kukusanya
madeni

6 .—(1) Endapo mtu ye yeyote anayetakiwa kulipa Ada au Ushuru atashindwa kulipa ndani ya muda unaotakiwa kulipa, Halmashauri inaweza kukusanya ada hizo kwa njia ya Mahakama.

(2) Bila kuathirika masharti yaliyowekwa na Kifungu cha (1) hapo juu Halmashauri inaweza kukusanya madeni ya ada na ushuru kwa njia ya kukamata na kushikilia mali zinazohamishika za Mdaiwa zenye thamani sawa na deni la Ada na Ushuru.

(3) Baada ya siku thelathini (30) kupita tangu kukamatwa kwa mali ya Mdaiwa, Halmashauri itakuwa na Mamlaka ya kuziwa kwa njia ya Mnada.

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma
Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

(4) Halmashauri itakuwa na uwezo wa kuuza mali zilizokamatwa na kushikiliwa, na uwezo huo utakuwa halali iwapo Mkurugenzi atatoa kusudio la kuuza mali hizo kwa mwenye mali kwa Maandishi ndani ya siku ishirini na moja (21) tangu kushikiliwa kwa mali hizo.

7 .—(1) Halmashauri ina Mamlaka ya kumteua mtu binafsi, Kampuni, Asasi au Taasisi kukusanya Ada na Ushuru kwa niaba yake. Uteuzi
wa
Wakala

(2) Wakala aliyeuleuliwa chini ya Sheria Ndogo hizi atakuwa na wajibu wa:- Wajibu
wa
Wakala

- (a) kukusanya na kupokea Ada na Ushuru kwa niaba ya Halmashauri katika eneo alilopangiwa na kwa kiwango kilichoanishwa chini ya Sheria Ndogo hizi;
- (b) kuwasilisha makusanyo yote aliowajibika kukusanya kwa kuzingatia masharti ya mkataba wa uwakala;
- (c) wakala aliyeuleuliwa kukusanya mapato ya Halmashauri atatakiwa kuweka dhamana ya kusanyo la mwezi mmoja kabla ya kusaini Mkataba;
- (d) kusanyo la mwezi mmoja lililowekwa dhamana na wakala litarejeshwa mwisho wa mwaka wa fedha unaohusika na Mkataba;
- (e) kuilipa Halmashauri kiwango cha uwakala kilichokubaliwa katika Mkataba siku tano (5) kabla ya tarehe ya kuanza uwakala kwa kila mwezi;
- (f) kumchukulia hatua za kisheria mtu ye yeyote ambaye atakiuka masharti ya Sheria Ndogo hizi.

SEHEMU YA III
MAKOSA NA ADHABU

8. Itakuwa ni kosa kwa:-

- (1) Kwa Wakala endapo:-
 - (a) atakusanya Ada na ushuru bila kibali cha maandishi au Mkataba kutoka Halmashauri;
 - (b) atajaribu au atakusanya ada na ushuru kwa kiwango tofauti na kilichotajwa na Sheria Ndogo hizi;
 - (c) atashidwa kuwasilisha au atawasilisha pungufu ya kiwango cha Ada na Ushuru alichokubaliwa katika mkataba.

Makosa
na
Adhabu

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma
Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

(2) Mtu yejote akipatikana na hatia atatozwa faini isiyozidi shilingi Hamsini elfu (50,000/=) au Kifungo kisichozidi miezi mitatu jela au vyote viwili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

(3) Mtu yejote ambaye:-

- (a) atashindwa, atadharau au atakaidi au atakataa kulipa Ada na ushuru au kutekeleza agizo lolote alilopewa na Halmashauri kuhusiana na ulipaji wa Ada na Ushuru chini ya Sheria Ndogo hizi;
- (b) atamshawishi mtu au kundi la watu kukataa au kukwepa kulipa ada na ushuru;
- (c) atatengeneza, atatayarisha, ataidhinisha utengenezaji au atatunza nyaraka za uongo kwa nia ya kujipatia manufaa yatokanayo na ukusanyaji wa Ada na Ushuru mbalimbali ndani ya Halmashauri;
- (d) kwa makusudi atatoa taarifa za uongo kwa Halmashauri au atashindwa kutoa taarifa zitakazohitajika na Halmashauri;
- (e) atashindwa kuweka Kumbukumbu, Vitabu, Hesabu au maelezo yoyote yatakayohitajika na Halmashauri;
- (f) atamzuia Afisa Muidhiniwa au Wakala kutekeleza majukurnu yake.

Atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyozidi shilingi Hamsini elfu (50,000/=) au kutumikia kifungo kisichozidi miezi mitatu (3) jela au adhabu zote mbili kwa pamoja.

Kufilisha
kosa

9. Mkurugenzi anaweza kumtoza mtu yejote faini isiyozidi shilingi elfu hamsini (50,000/=) iwapo mkosaji atakiri kosa kwa maandishi na kukubali kulipa faini ilivyoainishwa chini ya Jedwali la tatu la Sheria Ndogo hizi.

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru) za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma

Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

JEDWALI LA KWANZA

(Yameundwa chini ya Kifungu cha 4(I))

I. ADA YA KUKODI MALI ZA HALMASHAURI

<i>Na</i>	<i>Huduma</i>	<i>Kiwango</i>
1.	Kukodi ukumbi wa Halamshauri kwa ajili ya Mikutano/vikao na sherehe	Kwa mujibu wa Mkataba
2.	Kukodi viti Kwa mujibu wa Mkataba	Kwa mujibu wa Mkataba
3.	Kukodi Gari: Magari madogo Magari makubwa	Kwa mujibu wa Mkataba
4.	Mitambo (Trekta, Totalstation, vifaa vya GPS Na kadhalika)	Kwa mujibu wa Mkataba
5.	Vibanda vya biashara	Kwa mujibu wa Mkataba

II. ADA NA USHURU WA MAZAO MCHANGANYIKO

<i>Na</i>	<i>Zao</i>	<i>Kiwango</i>
1.	Viazi	5% ya bei ya kununua
2.	Kabichi/vitunguu maji/Matunda/Karoti/Nyanya	5% ya bei ya kununua
3.	Pamba/kahawa	5% ya bei ya kununua
4.	Maharage/Karanga/Choroko/Mchele	5% ya bei ya kununua
5.	Vitunguu saumu	5% ya bei ya kununua
6.	Mahindi/Alizeti/Uwele/Mtama/Mpunga Udaga	5% ya bei ya kununua

III. ADA YA HUDUMA ZA MACHINJIO, UKAGUZI WA NYAMA NA USHURU WA BUCHA

<i>Na.</i>	<i>Ada/Ushuru</i>	<i>Kiwango</i>
1.	Ada ya machinjio na ukaguzi wa nyama kwa kila ng'ombe, atakayechinjwa	1,500/= kila mmoja
2.	Ada ya machinjio na ukaguzi wa nyama kwa kila kondoo, Mbazi na atakayechinjwa	300/= kila mmoja
3.	Ada ya machinjio na ukaguzi wa nyama kwa Nnguruwe atakayechinjwa	500/= kila mmoja
4.	Ushuru wa Bucha la Ng'ombe, Mbazi, Kondoo, Nnguruwe na Samaki	500/= kwa siku

IV. ADA YA KUENDESHA SHUGHULI ZA UTAMADUNI, BURUDANI NA MICHEZO

<i>Na.</i>	<i>Ada/Ushuru</i>	<i>Kiwango</i>
1.	Kibali cha ngoma za jadi	30,000/= kwa mwezi
2.	Kibali cha kuchezesha disco, maonyesho ya bendi	30,000/=kwa onyesho
3.	Sanaa za maonyesho, sinema na matamasha	30,000/= kwa onyesho
4.	Kibali cha kuchezesha michezo ya kubahatisha	30,000/= kwa kibali
5.	Kibali cha mechii za Mpira katika uwanja wa Halmashauri	20,000/= kwa kibali
6.	Ada ya shughuli za ukumbini Harusi, mikutano au sherehe italipwa na mwendeshaji wa ukumbi.	50,000/= Kwa siku
7.	Ada ya Kumbi za usiku (Night clubs)	200,000/= Kwa mwezi
8.	Ada ya kufanya mnada	50,000/= kwa siku

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma

Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

V. ADA NA USHURU WA STENDI, KUSAJILI VYOMBO VYA USAFIRI NA MAEGESHO KWA MAENEO YALIYOTENGWA.

(a) Ushuru wa Maegesho kwenye maeneo yaliyotengwa.

<i>Na.</i>	<i>Chombo cha usafiri</i>	<i>Ushuru wa Maegesho</i>
1.		500/= kwa siku
2.	Teksti	500/= kwa siku
3.	Lori chini ya tani 7/Pick up/Basi dogo	1,000/= kwa siku
4.	Lori zaidi ya Tani 7/Basi kubwa	200/= kwa saa
5.	Magari mengine yasiyo ya biashara	500/= kwa siku
6.	Faini kwa kupaki maeneo yasiyoruhusiwa	50,000/=
7.	Gharama za kukokota gari lilotelekezwa	30,000/=
8.	Faini ya kutunza gari lilotelekezwa kwenye uzio wa Halmashauri (Yard)	10,000/= kwa siku

(b) Ushuru wa Stendi

<i>Na.</i>	<i>Chombo cha usafiri</i>	<i>Kiwango</i>
1.	Mabasi Makubwa zaidi ya abiria 25	2,000/= kwa siku
2.	Mabasi yanayobeba abiria chini ya 25	500/= kwa siku
3.		

(c) Ushuru wa Kusajili vyombo vya Usafiri

<i>Na.</i>	<i>Chombo cha usafiri</i>	<i>Kiwango</i>
1.		
2.	Taksi,Pick up	15,000/= kwa mwaka
3.	Gari ya abiria chini ya 25	20,000/= kwa mwaka
4.	Gari za abiria zaidi ya 25, na Malori yanayoegeshwa maeneo ya Halmashauri	30,000/= kwa mwaka

VI. USHURU W A MADINI YA UJENZI.

<i>Na.</i>	<i>Uzito wa gari</i>	<i>Kiasi cha ushuru</i>
1.	Madini ya ujenzi tani 1 hadi 3	3,000/= kwa kila safari
2.	Madini ya ujenzi tani 3 hadi 7	5,000/= kwa kila safari
3.	Maombi ya kibali cha kuchimba madini ya ujenzi	Na Tshs.1,000/=kwa kila tani itakayoongezeka. 3,000/= kwa kila kibali

VII. ADA YA MATANGAZO YA BIASHARA

<i>Na.</i>	<i>Aina ya tangazo</i>	<i>Kiwango cha ushuru</i>
1.	Maombi ya kuweka mabango ya Biashara/kuchora	3,000/= kwa maombi
2.	Matangazo yanayong'aa kwa kila mita mraba	5,000/= kwa mwaka
3.	Matangazo yasiyong'aa kwa kila mita mraba	1,000/= kwa mwaka
4.	Tangazo kwenye kuta za nyumba (Lisilong'aa)	20,000/= kwa mwaka
5.	Tangazo kwenye kuta za nyumba (Linalong'aa)	25,000/= kwa mwaka
6.	Tangazo la kutumia kitambaa	5,000/= kwa wiki
7.	Matangazo ya vipasa Sauti/magari na Promotion	20,000/= kwa kibali

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma

Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

VIII. USHURU WA MAZAO YA MISITU

<i>Na.</i>	<i>Zao</i>	<i>Kiwango</i>
(i)	Asali kwa kila lita tano(5)	500/=
(ii)	Nta	500/= kwa lita tano
(iii)	Mbao	5% ya bei ya soko
(iv)	Ubuyu, Ukwaji, Kwa kila debe moja (1)	150/=
(v)	Mkaa	1,000/= kwa kila gunia
(vi)	Mkekka, Kikapu na Ungo	200/= kwa kila mmoja

IX. USHURU WA SAMAKI

Sangara, Sato, Daga, Mabondo na Samaki wengine

5% ya bei ya soko kwa kilo

X. ADA NA USHURU WA MIFUGO

Ada ya kibali cha kusafirisha mifugo

<i>Na.</i>	<i>Zao</i>	<i>Kiwango</i>
1.	Ndani ya Eneo la Manispaa	600/= kwa kila Ng'ombe, Punda na Farasi 500/= kwa kila Mbuzi, Kondoo, Nguruwe na Wanyama wengine
2.	Kutoka nje ya Manispaa	1,000/= kwa kila Ng' ombe, Punda na Farasi 500/= kwa kila Mbuzi, Kondoo, Nguruwe na wanyama wengine
3.	Ushuru wa kuhifadhi wanyama waliokamatwa kwa kuzurura oyvo	20,000/= kwa kila siku kwa Ng'ombe, Punda na Farasi 15,000/= kwa Mbuzi, Kondoo, Nguruwe kwa wanyama wengine

XI. ADA YA HUDUMA YA KUZO A TAKA

Na. Aina ya Biashara

<i>Na.</i>	<i>Aina ya Biashara</i>	<i>Kiwango kwa Mwezi</i>	<i>Kiwango kwa mwezi</i>
		<i>"Zone A"</i>	<i>"Zone B"</i>
1.	Eneo la Makazi kwa kila kaya	4,000/=	2,000/=
2.	Migahawa ya Chakula	10,000/=	5,000/=
3.	Lee parlour kwa mwezi	10,000/=	5,000/=
4.	Nyumba za kulala wageni, Hotel zisizo na maegesho	20,000/=	10,000/=
5.	Nyumba za kulala wageni zenye maegesho ya magari (Motel)	50,000/=	50,000/=
6.	Vituo vya Mafuta	100,000/=	100,000/=
7.	Zahanati (taka zisizo za hatari), na Maduka ya dawa	10,000/=	10,000/=
8.	Vituo vya Afya (Taka zisizo za hatari)	15,000/=	15,000/=
9.	Hospitali (Taka zisizo za hatari)	3,000/=	30,000/=
10.	Karakana za ufundi samani, vyuma, kufyatua Tofari	15,000/=	10,000/=
11.	Viwanda vikubwa kwa tani	5,000/=	5,000/=
12.	Maduka ya jumla	20,000/=	10,000/=
13.	Makuka ya rejareja, Shajara na Maduka ya simu	10,000/=	8,000/=
14.	Maduka ya vyakula na bucha za nyama na samaki	10,000/=	8,000/=
15.	Shule za Msingi za kutwa	8,000/=	8,000/=
16.	Shule za msingi za bweni na vituo vya kulelea watoto	15,000/=	15,000/=
17.	Shule za Sekondari za kutwa	10,000/=	10,000/=

Sheria Ndogo za (Ada na Ushuru), za Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma
Tangazo la Serikali Na. 165 (linaendelea)

18.	Shule za Sekondari za bweni	30,000/=	30,000/=
19.	Groceries	10,000/=	5,000/=
20.	Bar	15,000/=	10,000/=
21.	Watembeza vyakula mitaani na wauza matunda	5,000/=	3,000/=
22.	Wafanyabiashara Sokoni kwa siku	200 /=	200/=
23.	Studio za kupiga picha	5,000/=	3,000/=
24.	Kumbi za burudani	15,000/=	10,000/=
25.	Aina nyingine za huduma ambazo hazikutajwa hapo juu	25,000/=	25,000/=
26.	Vyuo Vikuu na taasisi	100,000/=	100,000/=

XII. ADA YA KUPIMA AFYA KWA WAHUDUMU

Ada ya kupima Afya kwa wahudumu wa Baa, 3,000/= kwa kila baada ya miezi mitatu Hoteli na Migahawa

JEDWALI LA PILI

HATI YA KUKIRI NA KUFIFILISHA KOSA

(Chini ya kifungu cha 8)

Miminakiri mbele ya..... ambaye ni
Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma, kwamba mnamo tarehe
.....ya mwezi..... Mwakanilitenda
kosa la kukiuka masharti ya kifungu cha Cha sheria ndogo za
Halmashauri ya Manispaa ya Dodoma (Ada na Ushuru) za mwaka 2014.

Kwa Mamlaka aliyopewa Mkurugenzi wa Halmashauri, niko tayari kulipa kiasi cha Ada/Ushuru
ninaodaiwa pamoa na faini.

NATHIBITISHA KWAMBA MAELEZO HAPO JUU NI YA KWELI NA NIMEYOTOA KWA
HIARI YANGU KADRI YA UFAHAMU WANGU.

Leo tarehe ya mweziMwaka

Jina..... Saini.....

Mbele ya:

Jina:.....

Cheo:.....

Saini:.....